

Gyurcsány megegyezett a leánykori nevén Kék Áramlat, most a szertartás után, de még a házasság elhálása előtt Déli Áramlat néven ismert gázvezetékéről Medvegyevvel. Az éppen Belgrádból hazafelé tartó Gazprom vezető, aki most még csak miniszterelnök-helyettes, de nemsokára minden oroszok közül a második, azaz elnök lesz - az első ugyanis minden valószínűség szerint Putyin marad -, a Koszovó-sokkot feldolgozni igyekvő szerb kormányt támogatta meg látogatásával. A jelképesnek is tekinthető útról hazatérő politikussal kötött megállapodás nyugatról valószínűleg barátságtalan gesztusnak tűnik. A megállapodás lényege, hogy megépül a magyarországi szakasza annak a gigantikus gázvezetéknek, ami a Kaszpi-tenger környéki orosz gázt szállítaná Európába. Ezzel szemben a Nabucco névre keresztelt Európai Unió vezetői elsősorban a már amerikaiak ellenőrizte, de szintén a Kaszpi-térségből származó gázt juttatná Európába. Az érdekellentét adott. A tét: dollármilliárdok. Erősen elgondolkodtató, hogy a Magyarország gázellátása szempontjából teljesen indifferens vezeték megéri-e a nagy pofon lehetőségét. Mert az amerikaiak nem nagyon szeretik azokat az országokat, amelyek olajjal, vagy gázzal szórakoznak. Ne is gondoljunk olyan nagy pusztításokra, mint amit Irakban végeztek(nek), csak a legutolsó ko-szovói eset egy kevésbé tárgyalt aspektusát próbáljuk meg körüljárni.

Talán nem annyira köztudott, hogy az amerikai bejegyzésű és egyértelműen amerikai hátterű AMBO olajvezeték a tervek szerint Koszovó mellett éri el az Adriát. Az Albanian Macedonian Bulgarian Oil Corporation nevű cég tervei szerint a másfél milliárd dolláros beruházás a Fekete-tenger partján fekvő bolgár Burgasz városán keresztül, Macedónián át egészen az albán Vlore kikötővárosig pumpálná a Kaszpi-térségből származó olajat, méghozzá naponta 750.000 hordónyit. A gigantikus terv lényege, hogy a Boszporusz hajózási kapacitása a határán van, magyarul: nem lehet garantálni, hogy a Kaszpi-térségből a Fekete-tenger partjáig szállított olajat a hatalmas tankerek megfelelő mennyiségben tudják a Földközi-tengeren keresztül az Egyesült Államokba, vagy Európába tovább szállítani. Ennek megfelelően az Egyesült Államok Kereskedelmi és Fejlesztési Ügynöksége már 1994 óta kezdeményezte a terv kidolgozását, olyannyira, hogy 1996-ban már megvalósíthatósági tanulmányt is készített. A vezetéken túl fontosnak tartották egy kelet-nyugati folyosó létrehozását, ami az olaj és gázvezetékeken kívül távközlési csatornákat, autópályákat és vasútvonalakat is jelenthet. 1998-ban az akkori energetikai miniszter, Bill Richardson nyilatkozatában a vezetéket az amerikai energetikai biztonság zálogának nevezte, illetve kifejtette, hogy azért van szükség a térségben az amerikai befolyás megerősítésére, mert olyanok juthatnak pozícióba, akik nem azonosulnak az amerikai értékekkel.

Ennek megfelelően a politikai és katonai hatalom legmagasabb szintje állt a terv mögé. Jelesül Dick Cheney, az Egyesült Államok alelnöke érdekeltségébe tartozó Halliburton Energy nevezetű vállalkozás. Véletlenül a New York-i White and Case LLT is részesedést szerzett a vezetéken, ami azért érdekes, mert a jogi ügyekkel foglalkozó cégben William J. Clinton, az Egyesült Államok korábbi elnöke érdekelt lett, miután kikerült a Fehér Házból.

A délszláv válság következtében Jugo-szlávia elemeire hullott, de a szerbek továbbra is ragaszkodtak Koszovóhoz. 1998-ban kiújultak a harcok a koszovói albánok és a szerb csapatok között. A sokszor valóban embertelen konfliktus következtében lehetőség nyílt, hogy az Egyesült Államok hadserege - az ENSZ fedezetében - támaszpontot hozzon létre Koszovóban, amit nem meglepő módon az alelnök cége, a Halliburton épített. Az azóta több súlyos bűncselekmény-sorozattal is megvádolt cég koszovói működési lehetőségeit, tehát először a Szerbia bombázását követő amerikai bevonulás tette lehetővé, amikor is az Egyesült Államok csapatai a Koszovó délkeleti részén található, Macedóniával határos Urosevac térségét

elfoglalva belekezdtek az egyik legnagyobb amerikai támaszpont kiépítésébe. A Bondsteel támaszpont stratégiai jelentősége éppen a tervezett vezeték biztosításában keresendő. A térség katonai védelme nélkül az olajvezeték kiépítése ugyanis fölöttébb kockázatosnak látszott.

A hosszas egyeztetési folyamat eredményeként 2007-ben mindhárom részvevő állam, tehát Bulgária, Albánia és Macedónia törvényhozása is ratifikálta azt a megállapodást, ami 2007 szeptemberében lépett hatályba és lehetővé tette, hogy a gigantikus terv kivitelezése elkezdődjön. A koszovói függetlenség ügye nem sokkal ezután újra előtérbe került, sőt jelentős nyugati támogatást kapott. Egyes szerzők, mint Michel Chossudovsky, az ottawai egyetem közgazdász professzora az egész délszláv konfliktus mögött az Egyesült Államok energetikai és katonai stratégiája szempontjából rendkívül kényes kelet-nyugati folyosó létrehozásának igényét látják. Ez lényegében azt jelenti, hogy az amerikai külpolitika, a titkosszolgálatokat is igénybe véve, tudatosan robbantotta ki a volt Jugoszláviában rendkívüli pusztítást okozó délszláv háborút, hogy hosszútávú stratégiai céljait biztosítsa a térségben. Ezt az oroszok sohasem nézték jó szemmel és a befolyásszerzés legkülönbözőbb eszközeit - ideértve a katonait is (igaz, csak szimbolikus jelentőséggel) - vetették be az amerikai térhódítással szemben. Ha az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programjában (UNDP), az Afrikai Fejlesztési Bankban, az ENSZ egészségügyi szervezetében (WHO) és számtalan más nagy nemzetközi szervezetben tevékenykedő professzor meglátása helyes, akkor Gyurcsány a tűzzel játszik, amikor beszáll a két nagyhatalom párharcába. Ráadásul magyar szempontból nincs semmilyen stratégiai jelentősége, hogy hány vezetéken érkezik orosz gáz az országba.